

Kerr, D. – Losito, B. a kol. (2010): Strategic support for decision makers – Policy tool for education for democratic citizenship and human rights. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 76 s.

Daniela Gáborová

Rada Európy už dlhoročne realizuje aktívnu spoluprácu s členskými krajinami Európskej únie. Jedným z dôkazov efektívneho partnerstva a spolupráce medzi Radou Európy a členskými štátmi je aj publikácia *Strategic support for decision makers – Policy tool for education for democratic citizenship and human rights*. Ide o publikáciu, ktorej cieľom je poskytnúť zúčastneným strategickú podporu v oblasti vzdelávania k demokratickému občianstvu a ľudským právam. Vychádza zo skúseností získaných pri projekte *Výchova k demokratickému občianstvu a ľudským právam*, ktorý realizovala Rada Európy od roku 1997.

Útla brožúrka má slúžiť ako manuál pri realizácii projektu, ktorého primárnym cieľom je vychovávať občanov Európskej únie k demokratickému občianstvu a uvedomeniu si svojich práv. Pozostáva z dvoch základných kapitol, ktoré v krátkosti oboznamujú čitateľa o prínose celej publikácie a vysvetľujú podstatu aktívnej participácie v danej oblasti – politický cyklus, ktorý zaznamenáva celý proces výchovy k demokratickému občianstvu. Nakoľko je pojem *výchova k demokratickému občianstvu a ľudským právam* (education for democratic citizenship and human rights) kľúčovým pojmom celej publikácie, autori pracujú so skratkou EDC/HRE z anglického pomenovania.

Prvá kapitola je obsahovo veľmi krátka, no aj napriek svojej stručnosti poskytuje čitateľovi základné informácie o publikácii, ktorá má slúžiť predovšetkým ako pomôcka realizácii projektu. Autori v nej okrem uvedenia do problematiky vysvetľujú ciele, význam a štruktúru celého projektu. Štruktúra kapitoly je stavaná vo forme niekoľkých otázok, ktoré autori stručne zodpovedajú, čím vysvetľujú, prečo je uvedená publikácia nevyhnutná ako manuál k celému projektu. Hlavným dôvodom je, že ide predovšetkým o nepoznanú oblasť pre účastníkov zapojených do výchovy k demokratickému občianstvu, ktorí sa necítia byť adekvátne pripravení pre prácu v danej oblasti. Práve z toho dôvodu poskytujú autori aj ďalšie informácie o tom, pre koho je publikácia určená a ako by mala byť používaná v praxi.

V závere prvej časti je znázornený prehľadný diagram, ktorý charakterizuje politický cyklus rozvíjania a aplikovania výchovy k demokratickému občianstvu a ľudským právam v jednotlivých štátoch zúčastnených na projekte.

Rozhodujúcim prvkom publikácie je však druhá kapitola, v ktorej sa autori zameriavajú na to, akým spôsobom je možné rozvíjať či realizovať výchovu k demokratickému občianstvu. Nadväzujú tým na diagram politického cyklu z predchádzajúcej kapitoly, v ktorom skúmajú kľúčové kroky vo vzťahu k demokratickému občianstvu a ľudským právam. Ďalej poukazujú na to, ako môžu byť tieto kroky podporované aktivitami jednotlivých účastníkov projektu. Po obsahovej stránke je nutné oceniť najmä prehľadnosť, s akou autori vysvetľujú celý proces, resp. cyklus, nakoľko každá z troch častí cyklu je označená príslušným kódom, ktorý možno nájsť aj v samotnom diagrame, čiže čitateľ sa môže na základe príslušného kódu v diagrame orientovať na konkrétnu časť cyklu vysvetlenú v nasledujúcej kapitole.

Prvou časťou cyklu je formovanie politiky, ktoré autori označujú ako úvodný krok pre všetkých účastníkov projektu. Pod pojmom formovanie politiky sa myslia štyri kľúčové kroky, ktoré sú nevyhnutné pre účinné formovanie výchovy k demokratickému občianstvu - stanovenie si základných definícií a poznatkov o príslušnej problematike, zvýšenie povedomia tejto oblasti politiky u verejnosti, stanovenie si pravidiel pre výchovu k demokratickému občianstvu a uznanie realizácie celého projektu. Ďalšiu časť cyklu tvorí samotná realizácia príslušnej politiky v praxi. Primárnym cieľom je zaradenie výchovy k demokratickému občianstvu do vyučovacích osnov v jednotlivých školách, ktoré by mali byť súčasťou projektu. Ako autori ďalej vysvetľujú, výučba je v tomto kroku cyklu skutočne nevyhnutná vo všetkých členských štátoch. Rovnako je však dôležitá aj podpora aktívnej participácie medzi jednotlivými krajinami. Tretiu, a teda poslednú časť cyklu, tvorí teoretický pohľad na možnosť udržateľnosti celého projektu. Ide o výstupy, ktoré poskytujú čitateľovi náhľad na to, ako by sa mohla rozvíjať výchova k demokratickému občianstvu v jednotlivých krajinách do budúcnosti. Čo dodáva celej tejto kapitole na prehľadnosti a zrozumiteľnosti, je dostatočné množstvo graficky oddelených praktických príkladov, ako fungujú a ako by mohli fungovať jednotlivé kroky cyklu v praxi vo vybraných krajinách.

Pri tejto publikácii je potrebné kladne ohodnotiť najmä fakt, že autori nezostali len pri základnom teoretickom výklade, ktorý by sa len povrchno venoval výchove k demokratickému občianstvu. Súčasťou brožúry je totiž aj samostatná časť príloh, ktoré

obsahujú napríklad zoznam kľúčových dokumentov, ktoré by mohli byť pre účastníkov projektu prínosom pre získanie hlbších informácií o výchove k demokratickému občianstvu; ale aj odporúčania pre kompetentných v tejto oblasti politiky; či tabuľky, kde by si účastníci mohli zaznamenávať napredovanie v jednotlivých krokoch cyklu.

Značným pozitívom danej publikácie je, že ide o kompaktný dokument, čiže čitateľovi poskytuje všetky potrebné informácie na to, aby sa zorientoval v danej problematike a pochopil podstatu celého projektu. Je potrebné oceniť tiež to, že hoci je publikácia písaná v angličtine, porozumie jej aj čitateľ s priemernou znalosťou anglického jazyka. Avšak treba tiež skonštatovať, že aj napriek snahe autorov stručne poskytnúť dostatočné množstvo informácií, niekoľkokrát sa vracajú k vysvetľovaniu samotného pojmu *výchova k demokratickému občianstvu a ľudským právam*. Hoci to čitateľ určite neohodnotí ako negatívum, niektoré časti publikácie sa vďaka tomu však miestami stávajú trochu neprehľadné a strácajú tým na zrozumiteľnosti.

Aj napriek tomu je však *Strategic support for decision makers – Policy tool for education for democratic citizenship and human rights* publikáciou, ktorá otvára problematiku nevyhnutnej potreby vzdelávať nielen mladých ľudí v oblasti demokratického občianstva a ľudských práv. Možno teda skonštatovať, že autori publikácie poskytli jasný a prehľadný návod, ako zapojiť účastníkov projektu do aktívnej a umožniť im podieľať sa na rozhodovaní aj v tejto oblasti. Aj z tohto dôvodu by bolo nepochybne vhodné venovať recenzovanej publikácii väčší priestor vo všetkých sférach, ktoré by mohli napomôcť k vzdelávaniu v oblasti demokratického občianstva a ľudských práv.